

Kuusamon kaupunki
Keskuskuja 6
93600 Kuusamo

LAUSUNTO

8.9.2022

Lukiokoulutuksen ja
ammattillisen koulutuksen osasto
Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

LUKIOKOULUTUKSEN LAATUSTRATEGIAN LUONNOS

Tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti 20.4.2021 lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman, jota toteutetaan vuosien 2021–2022 aikana. Ohjelman tavoitteena on parantaa lukiokoulutuksen laatua ja saavutettavuutta systemaattisesti ja pitkäjänteisesti, edistää ja tukea hyvinvointia sekä osaamistason nostamista. Laatu- ja saavutettavuusohjelman tavoitteena on myös vahvistaa koulutuksen tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja edistää oppimiserojen kaventumista, tukea ja edistää oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpanoa sekä jatkuvan oppimisen uudistuksen valmistelua.

Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelma sisältää viisi toimenpidekokonaisuutta. Nämä ovat:

- lukiokoulutuksen saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden parantaminen,
- laatuajattelun vahvistaminen lukiokoulutuksen toimintakulttuurissa ja opetussuunnitelmien toimeenpanossa,
- ohjauksen laadun kansallinen kehittäminen yhtenäisillä toimintatavoilla sekä opiskelijoiden yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin tukeminen,
- digitaalisten ratkaisujen edellytysten parantaminen oppimisen ja opiskelun tukena sekä
- laadunhallinnan ja -kehittämisen perustan laajentaminen laatimalla lukiokoulutuksen laatustrategia ja sitä toteuttavat toimenpide-esitykset.

Laatu- ja saavutettavuusohjelmaan sisältyen on valmisteltu laajassa sidosryhmätyössä nyt lausuttavana oleva laatustrategialuonnos.

Tavoitteet

Lukion laatustrategian tavoitteena on luoda yhdensuuntaiset periaatteet ja suuntaviivat lukiokoulutuksen eri toimijoiden laadunhallinnalle ja sen johtamiselle. Laatustrategian avulla tuetaan valtakunnallisesti lukiokoulutuksen järjestäjien systemaattista ja jatkuvaa laadun kehittämistä. Se pohjautuu lukioyhteisön osallistamiseen, eri toimijoiden väliseen luottamukseen sekä toiminnan läpinäkyvyyteen, ja sitä arvioidaan kehittävän arvioinnin periaatteiden mukaisesti.

Lukiokoulutuksen laatutekijät ovat laadukas oppiminen, hyvinvointi ja osallisuus, kehittyvä toimintakulttuuri sekä saavutettava lukiokoulutus. Liitteenä on lukiokoulutuksen laatustrategian luonnos lausuttavaksi.

Linkit

<https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM027:00/2021> - Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelma (Hankeikkuna)

<https://okm.fi/sv/projekt?tunnus=OKM027:00/2021> - Kvalitets- och tillgänglighetsprogrammet för gymnasieutbildningen

Liitteet

[Lukiokoulutuksen laatustrategia.pdf](#) - luonnos

Aikataulu

Lausuntopyyntöön vastataan 30.9.2022 mennessä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnosta pyydetään jäsentämään tiivistelmä ja jokaisen kappaleen sekä liitteen osalta keskeisin lausuttava sisältö.

Lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Kuusamon kaupungin lausunto kappaleittain

Lausunnon tiivistelmä

Laatustrategiassa on otettu huomioon keskeiset laatutekijät ja se on lähtökohdiltaan oikeansuuntainen. Jotta laadun tavoitteet voisivat toteutua, on resurssien oltava riittävät suhteessa toivottavaan tulokseen. Strategian tavoitteita ei nykyisellä rahoituksella voida kokonaisuudessaan saavuttaa.

Laadun mittaamisen tulee olla oikein kohdennettu ja toteutuksen selkeä. Kuinka hyvin nykyisiä mittareita voidaan hyödyntää strategian näkökulmasta?

Digitaalisuus on itsessään haasteellista. Strategiassa tuodaan esille sen myönteisiä, sinänsä hyvin relevantteja Aspekteja, mutta se voi toisaalta myös olla negatiivinen tekijä esim. yhteisöllisyyden sekä oppimisen näkökulmasta.

Johdanto

Yhdensuuntaisten periaatteiden ja suuntaviivojen luominen lukiokoulutuksen eri toimijoille on tärkeää. Strategia on erinomaisen hyvä tuki koulutuksen järjestäjän laadun kehittämässä.

Visio lukiokoulutuksesta ja lukiokoulutuksen laadunhallinnasta

Laadun johtamisen tulee perustua tietoon. Tiedolla johtaminen on keskeinen tekijä laadun parantamisessa.

Laadunhallinta suomalaisessa koulutusjärjestelmässä

Laadunhallinta vaatii tutkittua tietoa, jonka perusteella voidaan tehdä kohdennettuja toimia laadun parantamisen näkökulmasta. Kyselyiden/tutkimusten tulee olla oikein kohdistettuja, oikea-aikaisia sekä hyvin suunniteltuja. Tiedonkeräämisestä ei saa tulla itsetarkoitus.

Keskeiset toimijat

Yhteistyö ja erilaiset verkostot ovat keskeisiä toimijuuksien näkökulmasta. Toimijat on hyvin kuvattu.

Toimintaympäristön kuvaus

Koulutuksen tulee olla ajassa oleva ja elävä. Samalla koulutuksen tulee myös antaa aikaa uuden oppimiselle ja ihmettelylle.

Lukiokoulutuksen laatutekijät

Laadukas oppiminen

Monipuoliset välineet, menetelmät ja ympäristöt ovat tärkeitä oppimisen ja erilaisten oppijoiden kannalta. Digitaalisuus on melko korostuneesti esillä. Arviointi osana oppimista on tärkeä tekijä ja onkin tärkeää, että arviointi on oppijan kannalta oikein suoritettua ja kohdennettua eri muodoissaan.

Hyvinvointi ja osallisuus

Opiskelijoiden toive tulla kuulluksi ja nähdyksi on tärkeä. Opiskelijan hyvinvointi käsittää niin opiskelun kuin muunkin elämän. Haastavissa elämän ja opiskelun tilanteissa erilaiset tuen ja avun muodot ovat oleellisia hyvinvoinnin tekijöitä.

Digitaalisuus korostuu strategiassa. Sen vaikutukset voivat olla myös kielteisiä niin oppimisen, opettamisen kuin yhteisöllisyydenkin näkökulmasta. Em. tekijät ovat myös hyvinvoinnin tärkeitä osasia.

Kehittyvä toimintakulttuuri

Tiedolla johtaminen on olennainen tekijä laadunhallinnassa ja laadun parantamisessa. Tietopohjainen kehittäminen on koulutuksen ”yhtenäiskulttuurin” näkökulmasta avaintekijä.

Saavutettava lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen alueellinen saavutettavuus tulee haastavammaksi strategiakauden aikana. Digitaalisuudella voidaan ratkaista osa haasteista, mutta lähellä tapahtuva lähiopetus on myös tärkeää mm. monimuotoisen oppijuuden ja opettajuuden näkökulmasta.

Laatustrategian toteuttamisesta

Strategia on hyvä kuvaus jäsentyneestä kokonaisuudesta. Toimijoiden roolien tulee olla selkeät sekä toteutettavissa. Strategian laatutekijät ovat relevantteja kehittämisen ja laadun

parantamisen näkökulmasta. Laatustrategian tulee tukea sekä opettajan perustehtävää että hyvää oppimista.